

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 30. marec 2000 šte. 13 (3059) • letnik 55 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Novi predsednik NSKS je Bernard Sadovnik

Na volitvah, s katerimi je Narodni svet koroških Slovencev izvolil svojega predsednika, je z veliko večino in prepričljivo zmagal Bernard Sadovnik, ki je hkrati tudi tajnik stranke Enotna lista. Kar 67,6 odstotka volilcev se je izreklo zanj.

Po podatkih NSKS je bilo 6291 volilnih upravičencev, volitev pa se je udeležilo okrog 3600 oseb. Nad tem številom da so bili sami presenečeni (tako Rudi Vouk), kajti prerovali da so precej zmanjšano zanimanje za manjšinsko politiko. Tekmec na volitvah, Karel Smolle, pa je ob izidu volitev oddal vse svoje politične funkcije, njegovega komentarja pa ni bilo.

Poleg Sadovnika je bilo v zbor narodnih predstavnikov, kakor se imenuje upravni odbor organizacije, izvoljenih še 48 članov ter 5 nadomestnih članov. Med njimi je osem žensk. Člani osrednjega odbora še niso znani, treba ga bo šele sestaviti, pri čemer bo imel seveda novi predsednik Sadovnik tudi tehtno besedo.

Sadovnik je ob nastopu nove funkcije izjavil, da se bo trudil za notranjemanjšinski dialog in da se bo posvetil predvsem stvarnim vprašanjem narodne skupnosti. Sestaviti bo treba katalog prioritete. Od zvezne in od deželne vlade pa si pričakuje več posluha za manjšinske probleme, vendar »bomo vladi merili po dejanjih in ne po besedah«.

Pozornost namerava posvetiti tudi bilateralnim odnosom s Slovenijo.

V ospredju njegovega političnega delovanja pa naj bi bil trud za zastopstvo manjšine v deželnem zboru, otroški vtrci in topografija, ki ima veliko simbolno vrednost. Dosedanji pro-

vizorični predsednik NSKS Rudi Vouk namerava Sadovniku odstopiti sedež v sosvetu, na splošno pa je Sadovnik izjavil, da želi sedeti »povsod v prvi vrsti«. Na vprašanje, če bo zdaj oddal mesto tajnika Enotne liste, pa je odgovoril, da se obe funkciji ne izključujeta.

Na vigrednem koncertu v Kotmari vasi je nastopil tudi ta prikupen trio domačink, ki je seveda očaral tudi z izvrstnimi glasovi. Več o koncertu na 4. strani

PREBLISK

Širokemu krogu ljudi, ki so se izrekli proti črno-modri vladni koaliciji, se je že v začetku protestov pridružila tudi evangeličanska superintendentka Gertraud Knoll. Zagovorniki koalicije, predvsem pa seveda svobodnjaki, so zagnali vik in krik, da naj se gospa vzdrži političnih komentarjev in začeli pobirati podpise proti njej. Še več, začela je dobivati anonimne pozive, s katerimi so začeli groziti njej in celo njenim otrokom.

Knollova je resda »cerkvena oseba«, pa vendar ni storila nič »nekrščanskega«. Izrazila je svojo skrb zaradi sovraštva proti tujcem, zaradi rasizma in intolerance v deželi. S tega vidika je njen glas v javnosti bil pravzaprav obvezen.

Reakcije na podle grožnje pa so bile deloma še dodatne grožnje: v anonimnih pismih po internetu smo lahko brali: »Knolle gehört unter die Erde!« (Gomolj spada pod zemljo!), »Ženske nimajo duše, to je ugotovila že cerkev sama«, »Gott gab Menschen

Kdo sme biti proti koaliciji?

den Verstand, die Ausnahmen bekamen die Regel« (Bog je dal ljudem pamet, izjeme so dobile menstruacijo) in tako naprej.

Rasizem, ksenofobija in sovražstvo proti ženskam rastejo na istem drevesu.

S. W.

Na volitvah NSKS je Bernard Sadovnik gladko »premagal« Karel Smolleja. Očitno so si tisti, ki so sodelovali na volitvah, želeli personalnih sprememb oziroma novih obrazov ne glede na vsebine, ki jih kdo zastopa. Kajti pri vsebinah najbrž med obema ni veliko razlik.

Toda to ni zadeva ZSO. Iz našega vidika je pomembno, da želimo v smislu Pogodbe o sodelovanju v okviru koordinacijskega odbora konstruktivno sodelovati z novim vodstvom NSKS oziroma njegovim predsednikom Bernardom Sadovnikom. Zato mu na tem mestu tudi čestitam k izvolitvi.

Različnost in sodelovanje

Zaradi velikega zaostanka je Karel Smolle odstopil od vseh funkcij. To je na eni strani človeško razumljivo, saj je dejansko v zadnjih desetletjih igral v manjšinski politiki pomembno vlogo, tudi če se z vsako njegovo potezo nismo strinjali. Na drugi strani so pač volitve volitve in tudi Karel Smolle bi moral vzeti rezultat brez emocij na znanje.

Volitve NSKS so tudi na zunaj dokazale, da med NSKS in deželno EL ni razlik. Gre za iste ljudi, ki enkrat nastopajo kot deželna EL in drugič kot NSKS. Tudi volilni rezultat potrjuje to dejstvo.

Volitve NSKS so še enkrat potrdile, da je politični in svetovnonazorski pluralizem znotraj narodne skupnosti dejstvo in da NSKS-ovski model volitev ni mogel razširiti baze NSKS.

Torej lahko ugotovimo, kar smo že ničkolikokrat ugotovili: narodna skupnost želi konstruktivno sodelovanje, ne pa »poenotenja«, kar je bil prvotni cilj »starih elit NSKS«, torej tudi Karla Smolleja.

Torej na delo, vsak na svojem koncu, usklajeno in konstruktivno.

Dr. Marjan Sturm

VOLITVE V DELAVSKO ZBORNICO

Bodo socialdemokrati obdržali večino?

Od 3. do 14. aprila bodo delojemalci spet volili svoje stanovsko zastopstvo. Na Koroškem bo nad 140.000 volilnih upravičencev odločalo o novem sestavu Delavske zbornice (DZ).

Leta 1994 je FSG (SP) osvojila 62,98 odstotka oddanih glasov in absolutno večino. Poleg socialistov kandidira še ÖAAB – krščanski sindikalisti (VP), ki so zbrali 11,58 odstotka glasov, svobodnjaki (20,8 odstotka) in Sindikalni levi blok (GLB – 0,8 odstotka glasov).

Glavni kandidat FSG in dolgoletni predsednik DZ Josef Quantschnig odklanja varčevalni paket črno-modre vlade in se zavzema za nova delovna mesta in ohranitev izbranih socialnih dosežkov. Svobodnjak Reinhard Gugg je proti obveznemu članstvu in si pričakuje močan prirastek glasov. Okrepitev si pričakuje tudi glavna kandidatka ÖAAB Annemarie Adlassnig. Pomembna ji je kontrola nad mogočno socialistično frakcijo v DZ. Andrea Kerschbaumer od Sindikalnega bloka (GLB) je za reformo DZ v smislu partijske neodvisnosti, tudi ona pa odklanja obvezno članstvo. GLB odločno zavrača proračun nove vlade, ki je naperjen proti malemu človeku. Kerschbaumer pričakuje vsaj en mandat.

Vsak volilni upravičenec ima pravico do volilne udeležbe. Delodajalci pa so obvezani, da udeležbo omogočijo tudi med delovnim časom. Volilni glas je mogoče oddati tudi po pošti.

M. Š.

SPD ŠENTJANŽ

vabi na predavanje

Kulturni menedžment pri kulturnih društvih

za vse zainteresirane,
ki delujejo na kulturno-
prosvetnem področju

v četrtek, 30. 3., ob 19. uri
v k & k centru v Šentjanžu

Predava: dr. Gerald Gröchenig

Prisrčno vabljeni!

**Vaja
zbora**

Vinko
Möderndorfer
KOMEDIJA

GOSTOVANJE
SLOVENSKEGA
LJUDSKEGA
GLEALIŠČA
CELJE

sobota, 1. 4. 2000, 20.00

Farna dvorana
Šentjakobu v Rožu

Prireditelj: SPD »Rož« in SPZ

Haider že dalj časa razglasa, da kulture v Avstriji dobro živijo, ker jih država dobro plačuje. Sami naj si zaslužijo denar, je to, česar ne pove naravnost, pa vendar to sugerira in obenem govori o poslušnih hlapcih, ki s prejemanjem državnega denarja postajajo odvisni od države oz. od vlada- dajoče politič- ne konstela- je. To že ne- kajkrat izpo- vedano grož- njo umetnikom je izpovedal tudi zadnji terek v foayerju koroške deželne vlade, ko je odprl razstavo Karla Vouka. Medtem ko se je šopiril z novo »Galerie Karnten« v prostorih koroške deželne vlade, ki bo menda na razpolago vsem umetnikom, pa je že oznanjal nov model financiranja umetnosti. Ameriški model, s katerim se nakup umetnin lahko odpiše od davka, naj bi interesentom in širši publiki olaj- šal nakup umetnin in s tem omogočal »demokratsko« razsojanje o kakovosti.

Državno mecenstvo in kulturna svoboda po haiderjansko

Ne stroka, ampak zgolj logika tržnih mehanizmov naj se polasti tudi umetnosti. Toda čisto brez deželne politike se stvari same tudi ne smejo razvijati. Zato poskrbi A. Molzer, Haiderjev konzulent za kulturo pri koroški deželni vladi, ki se pod imenom »Noricus« v »Kronen Zeitung« z vsem gnusom spravi enkrat

na kulturni center celovške univerze »Unicum« (nič denarja za sodobno – inovativno kultu- ro), pa spet na vsakoletni in v nemškem jezikovnem prostoru najpomembnejši literar- ni natečaj »Bachmann-Preis«, ki ga želi odpraviti (nič denarja za družbeno angažirano li- terarno kritiko), in navsezad-

nje še na celovško mestno gledališče, ki mu očita, da z nameščanjem inozemskih umetnikov premalo skrbi za domače umetnike (nič denarja za inozemske umetnike). Haider se sicer od Molzerjevih napadov naknadno in bolj medlo distancira in se prezentira kot svetovljansko odprt kulturni referent dežele.

Tovrstni populizem ustvarja javno mnenje, ki ga sugestivno oblikuje »Kronen-Zeitung« po zamisli Haiderjevega konzulenta Molzerja. Kaj je v ozadju, je jasno: pritisk javne- ga mnenja na Koroškem naj bi bil merodajen za ocene o dobri in slabi kulturi. Pod masko demokracije naj bi tudi v kulturi »vladalo« večinsko mnenje, avtoritarna harmonija, ki je smrt vsake kulture. Premislimo torej, kaj je treba storiti, da ne bomo začeli razmišljati o zunanji ali notranji emigraciji!

jezikovnih manjšin, ki jo je sprejela Generalna skupščina OZN z resolucijo št. 47/135 z den 18. dec. 1992.

Pozivamo OZN, ZDA, EU in vse zahodne demokracije ter nevladne organizacije, da uporabijo vsa diplomatska, legalna in moralna sredstva za uveljavitev mednarodno sprejetih obveznosti, da se konča polstoletna kršitev mednarodno veljavnih listin. Te kršitve nas še bolj prizadevajo ob dejstvu, da sta bili slovenski manjšini pred drugo svetovno vojno podvrženi etničnemu čiščenju Italiji in Avstriji. Ves slovenski narod pa je bil med drugo svetovno vojno podvržen genocidu s strani Italije in Nemčije.

To odprto pismo zaključujemo s citatom iz govora generalnega sekretarja OZN Kofija Annana 7. aprila 1999 v Genevi: »Kar se pojavlja počasi, ampak verjamem, da zanesljivo, je mednarodni normativ proti nasilnemu zatiranju manjšin, ki bo in mora dobiti prednost pred državno neodvisnostjo«.

Verjememo, da se pol stoletja dolgo kršenje človekovih pravic in manjšinskih pravic imenuje »nasilno zatiranje«.

Za Zavod za ožvitev civilne družbe: Andrej Aplenc, Viktor Blažič, Jasna Blažič-Primožič, prof. dr. Peter Jambrek, prof. dr. Janez Jerovšek, prof. dr. Marko Kos, Žarko Petan, dr. Jože Pučnik, prof. dr. Franc Vodopivec, akademik Dane Zajc.

OBČNI ZBOR STROJNEGA KROŽKA PODJUNA

Uspešno poslovno leto 1999

Strojni krožek (SK) Podjuna je bil ustanovljen spomladi leta 1988 na osnovi kmečke sampo- moči. Število članov je od usta- novitve dalje nenehno naraščalo in znaša danes 267.

Namen društva je izboljšati življenjske pogoje na osnovi medsebojne osebne in tehnične

nosti si pričakuje več podpor s strani slovenskih struktur, kajti le močan SK je tudi garant, da se bo kmečki živelj razvijal še naprej, saj je tudi eden od stebrov slovenske narodne skupnosti. Napovedal je, da bo moral SK v prihodnosti bolj ofenzivno nastopati in se bolj posvetiti soli-

Z leve: poslovodja Franc Wutte, predsednik Marko Trampusch in blagajnik Peter Kert

Foto: Štukej

pomoči v raznih oblikah: skupna uporaba obratnih sredstev, predvsem kmetijskih strojev, orodja in druge tehnične opreme; izmenjava izkušenj pri racionalizaciji tehnične opreme, pri izgradnji produkcijskih panog in pri opremi obratov; osebna vzajemna sosedska pomoč. V zadnjih letih pa SK ponuja storitve tudi občinam in in drugim javnim ustanovam.

Predsednik SK Podjuna Marko Trampusch je na občnem zboru povedal, da so se okvirni pogoji po pristopu Avstrije k Evropski uniji bistveno spremenili. Razvoj pa narekuje varčevanje, kjer je le možno, na drugi strani pa je treba stopnje- vati učinkovitost dela. Samokritično je menil, da je SK zane- marjal informacijsko dejavnost in je upravičeno vprašal, ali je kmet/kmetica kot stranka še sploh zanimiva pri bančnih usta- novah in zadrugah. V prihod-

darnosti med kmeti. Predsednik se je zahvalil poslovodji Francu Wutteju za vzorno opravljeno delu in vsem članom in člani- cam, ki so doprinesli k uspehu.

Peter Kert je v blagajniškem poročilu opozoril na primanj- kljaj iz preteklih let, ki ga bo treba v tekočem letu pokriti.

Spodbudna bilanca

Poslovodja SK Podjuna Franc Wutte je zbranim kmetom in kmetičam podal pozitivno bilan- co za leto 1999. Skupni promet je znašal 6.172.169 šilingov in je za 10 odstotkov višji kot leta 1998 (5.628.834 šil).

Kar zadeva delovne ure čla- nov, so zabeležili porast za 8,2 odstotka. Za 59 odstotkov pa je nazadovala sosedska pomoč. Na vseh drugih delovnih področjih, so zabeležili zadovoljiv porast.

SK Podjuna je v deželnem povprečju na odličnem petem mestu.

Zvišanje članarine

Občni zbor je nadalje sprejel ne- spremljen cenik storitev za leto 2000. Po daljši razpravi o zviša- nju članarine (odbor si pridrži izjeme) je bil predlog o povišanju članarine sprejet. Z zvišanjem članarine pa je bila tudi izražena želja oziroma zahteva po več ak- tivnosti (dodatno iskati in izko- riščati finančne vire, inovativnost, informacijske prireditve in več iniciative s strani odbora).

Občni zbor so pozdravili tudi častni gostje, med njimi predsta- vnik SK Slovenije Dolenšek, Graf od Deželnega krožka in novo izvoljeni predsednik NSKS Bernard Sadovnik, ki je obljubil, da se bo v koordinaci- jskem odboru zavzel za redno podporo SK Podjuna.

V okviru občnega zbora je predstavnik Kmečke zavaroval- nice Willibald Rampetsreiter vse navzoče informiral o spre- membah na področju zavarova- nja od 1. januarja tega leta naprej. Vsak kmet/kmetica, ki je redno zaposlen/a, je tudi obve- zan/a, da se dvojno zavaruje (Mehrfachversicherung). Izje- me so pri kmečki prodaji in pri turističnih kmetijah (do 10 po- stelj). Kmet ima možnost, da si izbere storitve posameznih za- varovalnic. Podrobne infor- macije daje Kmečka zavaroval- nica.

M. Š.

UNIVERZA – UNIKUM

Kultura in svobodnjaki

Kulturno društvo celovške uni- verze UNIKUM pripravlja v to- rek, 4. aprila, informacijski večer na temo »Kulturno delo v okvirnih pogojih svobodnjaške politike«. Ker društvo drugačen političen veter krepko čuti, bodo informacije tako rekoč iz prve roke. Diskutirali bodo Gerhard Pilgram in Emil Krištof, ki sta poslovodji društ- va, Angelika Hödl, ki bo zastopa- la Interesno skupnost KIKK, ter Helmut Stockhammer, uni- verzitetni profesor, filozof in umetnik iz Celovca.

Jörg Haider je že približno eno leto kulturni referent dežele, pa tudi kulturni referat mesta Ce-

lovec je v rokah pripadnika svo- bodnjaške stranke. Poleg tega je za kulturnega svetovaleca dežel- nega glavarja imenovan desno- ekstremni Andreas Mölzer. Pos- ledica te kulturne politike je, da so že ukinili nezaželene kulturne projekte (npr. Kärntner Kultur- pfade), da so stornirali načrtova- ne nakupe umetniških del (npr. dela Meine Schellander in finan- ciranje ARBOS), da grozijo s sodnim zasledovanjem umetni- kov (Viktor Rogy in Isabella Ban). Kulturni oddelek deželne vlade je v popolni odvisnosti, prav tako kulturni gremij dežele.

Ti ukrepi so krepko zaostri- li kulturno klimo v deželi in te-

žišče se prelaga na »nepolitič- no« kulturno delovanje v imenu nekakšne »normalizacije«.

UNIKUM skuša dokazati, da je mogoče tudi pod takimi pogoji opravljati »odporniško« kulturno delo. Univerzitetno društvo je s projekti, kakršen je »Kärnten übt sprechen«, »Der Hai« ali »Erste Kärntner Kurz- schluss-Handlung«, zavzemalo stališče proti svobodnjaški poli- tiki nemškega nacionalizma in razvilo kreativne oblike odpora. Zato ni slučaj, da je UNIKUM kulturnemu svetovalcu Mölzer- ju trn v peti.

UNIKUM vabi na infor- ma- cijski večer o kulturnopolitič- nem položaju dežele v torek, 4. aprila 2000, ob 20. uri v Kunst- halle Exnergasse v Celovcu. Moderiral bo Herwig Turk.

Zavod za ožvitev civilne družbe

Odprto pismo

Predsednika organizacij, ki pred- stavlja slovensko manjšino v Italiji, gospod Rudi Pavšič in gospod Sergej Pahor, sta se pred kratkim obrnila na predsednika italijanskega parlamenta gospo- da Luciana Violantea in izrazila svojo zaskrbljenost zaradi krše- nja človekovih pravic slovenske manjšine, ki živi v Italiji.

Zavod za ožvitev civilne družbe v Ljubljani, Slovenija, izraža podporo predstavnikom slovenskih manjšin v Italiji in Avstriji pri njihovih zahtevah za uveljavitev človekovih in manjšinskih pravic.

Pravice slovenske manjšine v Italiji so del pariške mirovne po- godbe leta 1947 in londonske po- godbe leta 1954 ter so določene z osimsko pogodbo leta 1975. Pravice slovenske manjšine v Avstriji so določene v avstrijski državni pogodbi leta 1955. Italijanska in avstrijska vlada dosledno ne uresničujeta pogodbenih pravic slovenskima manjšinama, ki živita v njunih državah. Razen tega, da kršita osimsko pogodbo iz leta 1975 in avstrijsko državno pogodbo iz leta 1955 o spoštovanju manjšinskih pravic, italijanska in av- strijska vlada kršita tudi nekatere listine OZN, posebno Dekla- racijo o pravicah pripadnikov narodnih in etičnih, verskih in

Internet – podatkovna avtocesta je zavzela svet

Skenirane mačke, hitra konkurenca za poštarja in vreme v Sinkiangu Uygurju – je to ena sama norost ali pa le svetovno omrežje internet, ki vsebolj posega v našo družbo? Elektronska revolucija se ne bo ustavila pred nikomer in čim hitreje se bomo vključili v proces, tem hitreje se bomo lahko gibal po podatkovni avtocesti, ki danes odloča o našem (ne)uspešnem nastopu v javnosti.

»Biti prisoten v internetu pomeni eksistirati, če te ni na internetu, pač za svet ne eksistiraš« – to je geslo neke domače strani v omrežju, brez katerega dandanes očitno ne gre več. Priključki v internetu bodo kmalu tako razširjeni kot televizorji ali radio. Ta razvoj na noben način ni presenetljiv, saj s pomočjo interneta lahko dandanes lahko (skoraj) vse. V virtualnih pogovornih prostorih (»chat-rooms«) se lahko pogovarjaš z ljudmi z vsega sveta, se udeležiš jezikovnih tečajev, naročiš kosilo, se informiraš, kakšno bo vreme v daljnem Sinkiangu Uygurju v 30 dneh, ali pa enostavno »surfaj« skozi milijarde domačih strani in se pusti presenetiti, kaj boš našel. Priporočljivo pa je, da imaš svojo uporabo interneta pod kontrolo. Drugače bi se ti namreč lahko pripetilo, da se že prav kmalu znajdeš v eni izmed skupin za medsebojno pomoč odvisnežev v internetu, ki v zadnjem času doživljajo nepričakovane navale. Vedno več je namreč tistih, ki so prav zasvojeni od »surfanja« in prav potonejo v svetovnem omrežju. Lahko pa postanete tudi eden/ena od srečnežev/srečnic, ki na internetu spoznajo partnerja za skupno življenje. No, velikokrat se ta lepa iluzija najbrž podre ob prvem realnem srečanju, toda malo sanjarjenja naj bo dovoljeno!

Svetovno omrežje ali po mednarodni oznaki »internet« je naš svet in našo družbo bistveno spremenil in preuredil, toda le malokdo ve, kje sploh je izvor tega fenomena.

»Odpadni material« vojske

Ob koncu 60ih let je ameriška vojska iskala decentralno omrežje za svoje računalnike, s katerim bi tudi v primeru napada na ZDA bila mogoča komunikacija med posameznimi računalniki. Rezultat raziskovanja je bil t. i. »ARPAnet«, katerega so pozneje uporabljale ter razširjale predvsem univerze in raziskovalne ustanove. Leta 1980 sta bili omrežji »ARPAnet« in »Csnat« povezani, toda nastalo omrežje je bilo dostopno le majhni eliti »računalniških fanatikov«, ki so se dobro spoznali na posamezne funkcije. Devet let pozneje je Američan Tim Berners-Lee od fizikalnega inštituta CERN predlagal ponudbo internet-storitev, ki danes nosijo znano ime WWW (= »World Wide Web« ali »svetovno omrežje«). Z uvedbo tega omrežja

je za vsakogar enostavno zahtevati podatke od računalnikov po celem svetu ali komunicirati po e-mailu (elektronska pošta). Vseeno pa se še mnogi bojijo tehničnega (večinoma angleškega) jezika, katerega se poslužujejo uporabniki računalniških storitev, toda vse na prvi pogled zgleda hujše kot v resnici je.

Kaj pomeni »internet«?

Internet je zbirka računalnikov, ki so razdeljeni po celem svetu in med seboj povezani s prenosnimi linijami (sateliti, telefonske linije, itn.). Vsak izmed teh računalnikov ima svoje ime oz. svoj naslov. Treba je le poznati ustrezen naslov in že lahko dobiš vse podatke, ki jih nudi ta računalnik.

datotek, torej lahko z njegovo pomočjo shraniš datoteke z drugega računalnika na svojem.

Browser

Angleška beseda »browse« pomeni »listati po knjigah«, torej je »browser« program za branje. Browser mdr. pokliče informacije in ureja elektronsko pošto. Najbolj znani browserji na trgu so »Netscape Navigator« in »Microsoft Internet Explorer«.

Homepage/Web-Site

S pojmom »Homepage« (ali lepo po slovensko »domača stran«) označujemo prvo (vodilno) stran mnogih povezanih strani v internetu. Pri velikih, kompleksnih domačih straneh velikokrat tudi govorimo o »Web-Site«, ali o

lepa sporočila kot npr. »Serverja ni možno najti« ali »Aplikacija bo zaprta zaradi nedovoljenega postopka«, ali ko računalnik sploh ne reagira več na signale miške.

V tej situaciji se pokažejo pravi računalniški ekstremisti, ki iz samega obupa trpinčijo zaslon ali pa vržejo vse mogoče predmete na svoje soljudi – da, tudi to je danes razširjena dejavnost, predvsem na delovnih mestih.

Internet pa naj nam ne bi šel na živce – bolje je, da se eficientno poslužujemo storitev in možnosti, ki nam jih nudi. Nobeden na svetu ne ve, koliko domačih strani je zbranih v svetovnem omrežju. Ovrednotenja govorijo o mnogih milijardah, torej bi človek potreboval kar nekaj časa, da bi »prejadril« internet, dejansko to ob aktualni prenovni meri sploh ni mogoče. Vseposvoda pa lahko najdemo opozorila za dobre, zanimive in tudi malo nore strani, tako je npr. pred nedavnim nek Američan naredil tekmovanje o najboljši skenirani mački! Na domači strani si je vsakdo lahko ogledal poskuse ljudi po vsem svetu spraviti svoje mačke v najbolj čudnih oblekah in pozah na skener.

Na sledečih straneh sicer ne

nostnih papirjih, varčevanju in o financiranju. Posebna zanimivost je produkt »Elba Internet Banking«, s pomočjo katerega se uporabniki interneta lahko 24 ur dnevno od vsakega računalnika z internet-priključkom informirajo o stanju konta ali pa prenakažejo denar raznim prejemnikom. Seveda so tudi na domači strani Zveze Bank številne povezave z drugimi domačimi stranmi, med drugim so upošteevane vse slovenske banke, APA, dunajska borza in pa avstrijska nacionalna banka.

Slovenska športna zveza (SSZ) – <http://members.magnet.at/ssz> – to je prvi naslov za ljubitelje slovenskega športa na Koroškem. Na domači strani Slovenske športne zveze najdemo aktualna poročila o važnih dogodkih iz mnogih športnih panog kot so to odbojka, nogomet, smučanje, šah ali planinstvo. V nadaljnjih poročilih se obiskovalec te strani lahko še informira o včlanjenih društvih in o aktualnih športnih terminih v naših krajih, ali pa tudi brska po arhivu. Povezave z drugimi zanimivimi domačimi stranmi iz najrazličnejših področij kompletirajo ponudbo.

Olimpijski komite Slovenije-Združenje športnih zvez – www.oks-zsz.si – ta stran je zanimiva predvsem zaradi povezav z številnimi domačimi stranmi športnih društev po celi Sloveniji. Trenutno je posebno interesantno poročanje o olimpijskih igrah v Sydneyu 2000.

Ljudmila (Ljubljana Digital Media Lab) – www.ljudmila.org – po lastnih besedah je »Ljudmila« prosto dostopen medijski laboratorij, ki podpira izobrazbo in znanstveno raziskovanje ter deluje na naslednjih področjih: internet, digitalni video, elektronska umetnost, digitalni in analogni radio, komunikacija in interdisciplinarna integracija. Kooperacija z različnimi slovenskimi in mednarodnimi organizacijami in veliko število povezav zagotavlja raznovrstno informacijo in zabavo.

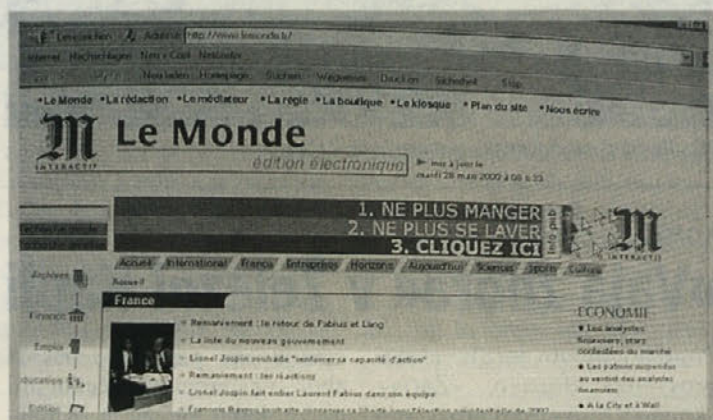
www.kibla.org – KIBLA je menda najboljša kiberkavarna v Evropi. Ogled je vsekakor zanimiv.

www2.arnes.si/~dzlata/baltica

Vsebinske strani naj ostane skrivnost – vsak naj se sam poda v svet spletne umetnosti, kjer lahko doživi nepričakovane pustolovščine. Umetnik in »avtor« strani je Igor Štromajer, ki je to umetnino posvetil svojemu rajnemu očetu.

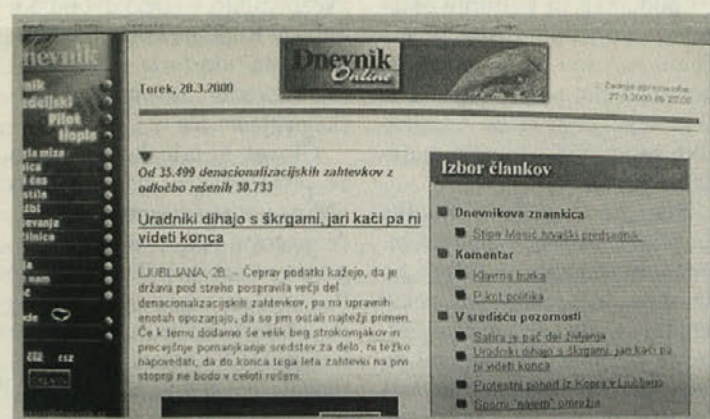
Slovenska turistična zveza – www.slovenia-tourism.si – predstavitev turističnih regij Slovenije, posebne ponudbe in aktualne novice (cestnina v Sloveniji, vremenske razmere na cestah, ipd.) tvorijo bazo te strani. Fantastične slike zbujajo veselje za dopust in vabijo v vsestranske slovenske kraje.

Tanja Gutovnik

E-mail

E-mail je prenos elektronske pošte. Vsak, ki uporablja to storitev, ima svoj naslov, pod katerim prejema pošto. Ta naslov ima običajno to obliko: ime@rrr.tt. Elektronska pisma imajo prednost, da je prenosna hitrost izredno visoka, torej prejemnik lahko sporočilo prebere že po nekaj minutah – in to po celem svetu! Dodatno lahko uporabnik pošilja datoteke kot so to slike, kalkulacijske razpredelnice,

ce, dokumente za obdelavo besedil, cele programe, itd.

WWW

To je najbrž najbolj priljubljena storitev interneta. Uporabnik lahko deponira dokumente pod določenim naslovom in vsakdo se lahko nato pod tem naslovom poslužuje teh informacij. Povezave z drugimi stranmi uporabnika pripeljejo do nadaljnjih informacij iz svetovnega omrežja.

FTP

Storitev »File Transfer Protocol« (FTP) skrbi za izmenjavo

»strani v omrežju«. Na domači strani največkrat najdemo osnovne informacije o njenem ponudniku in neke vrste kazalo o povezanih spletnih straneh.

Internet-Provider

To so podjetja, ki uporabniku šele omogočijo dostop do funkcij interneta.

Ta izbor pojmov je seveda nepopoln in iz laika ne bo naredil računalniškega profesionalca. Kot na drugih področjih velja tudi pri internetu geslo, da vaja dela mojstra – vsakdo mora sam poizkusiti obupljive situacije, ko mu računalnik piše

boste našli kakšnih skeniranih domačih živali, vsekakor pa je njih ogled zagotovo zanimiv!

Iskalnik – www.slowwww.com je zagotovo osrednji iskalnik in vodnik po slovenskih straneh. Po vzorcu enega izmed najuspešnejših ameriških iskalnikov »Yahoo!« obiskovalec te strani najde povezave do domačih strani z vseh mogočih področij: od medijev preko izobraževanja in družbe tja do uprave in politike. Redne ankete in novice na strani poživijo ponudbo, prav tako pa obiskovalec lahko razpošilja SMS-sporočila, si ogleda male oglase ali pa razpošilja E-voščilnice.

Slovenske državne ustanove na internetu – www.sigov.si/abecedno.html – na tej strani najdete naslove domačih strani (skoraj) vseh slovenskih državnih ustanov – od državnega sveta preko vseh ministrstev in slovenskega predsednika tja do manjših upravnih enot.

Zveza Bank – www.zvezabank.at – domača stran celovške Zveze Bank nudi najvažnejše informacije z bančnega sektorja, med drugim o vred-

KOTMARA VAS

»Gorjanci« s koncertom v vigred

Med stalnice pestre kulturne ponudbe v Kotmari vasi in preko njenih meja šteje prav »Vigredni koncert« SPD »Gorjanci«. Kotmirškim prosvetašem je v teku let uspelo ta koncert iz vaše ozkosti in majhnosti dvigniti na široko raven meddruštvenega sodelovanja. Na letošnjem vigrednem koncertu, bil je preteklo nedeljo popoldne

v krajevni ljudski šoli, so poleg društvenih skupin (mešani pevski zbor, otroški zbor in ženski trio) sodelovali še mešani zbor slovenske gimnazije, zbor in instrumentalna skupina krajevnega oddelka glasbene šole ter violinistka Nina Popotnig.

Po stari in utečeni navadi je koncert pričel MePZ »Gorjanci«. Zbor je začel dokaj zadržano,

kakor da bi se sprva bal lastne korajže. No, v drugem delu koncerta pa je napel dinamične strune, nastop je bil odločen, pevke in pevci so pokazali, da upravičeno veljajo za izvrstne. Predsednica društva Danica Hanuna je v svojem pozdravu spomnila na dvestoletnico Prešernovega rojstva in na njegov pomen za slovensko

književnost. Društvo »Gorjanci« šteje med tista društva, ki vlagajo veliko truda v delo z in za mladino. Uspel nastop otroškega zbora in pa mlada napovedovalca so viden in slišen sad te prizadevnosti.

Zamisel skupnosti, odprtega in odkritega sožitja je treba vsaditi v srca otrok, in šola je pravi kraj za udeležanje te vizije. »Gorjanci« so zato tudi letos povabili krajevno ljudsko šolo k sodelovanju in odmev je bil prelep. Zbor šole je med drugim zapel venček narodnih pe-

smi, v katerem so se prepletale slovenske in nemške viže, sodelovala je tudi instrumentalna skupina šole ter tri pihala.

Slovenska gimnazija vsako leto naveže v znak povezanosti tesnejše stike z enim od slovenskih prosvetnih društev, letos so na vrsti »Gorjanci«. Društvene skupine so že sooblikovale prireditve na gimnaziji, v nedeljo pa je pri Kotmirčanih gostoval MePZ gimnazije pod vodstvom prof. Stanka Polzerja in pokazal visoko pevsko in interpretacijsko raven. Prijetno presenečenje je pripravil ženski trio SPD »Gorjanci« pod vodstvom Danice Hanuna. Glasbeni užitek in doživetje posebne vrste pa je bil nastop violinistke Nine Popotnig. Dija-kinja Slovenske glasbene šole, ki bo zastopala Koroško na vseavstrijskem tekmovanju glasbenih šol, je izredno navdušila občinstvo v kotmirški šoli.

Vigredni koncert je bil v vsakem oziru doživetje, za društvo »Gorjanci« in vse sodelujoče pa uspeh. Kaj je lepšega kot pa dober in uspešen začetek sezone?

a. o.

Za uvod je zapel domači zbor »Gorjanci«

Mladinski zbor slovenske gimnazije iz Celovca

ŽITARA VAS

Vzpodbudno na občnem zboru SPD »Trta«

Dveletna bilanca kulturnega dela SPD »Trta« v Žitari vasi je dokaj razveseljiva. To, kar je društvo na zadnjem občnem zboru februarja 1998 predložilo kot dvoletni program, se je v glavnem tudi uresničilo. Ustanovili so mladinsko skupino, naštudirali stilni koncert Kernjakovih pesmi in jih predvajali z vpodbudnimi aranžmaji zborovodje Pavlija Sterna na presenetljivo dobrem nivoju, folklorna skupina pa išče nova pota plesnega ustvarjanja, ker v obstoječih folklornih plesih ne vidi več možnosti, ki bi zadovoljile radovednost plesalk in plesalcev po novih plesnih izraznih oblikah. Velik – po naporu pa največji – zalogaj pa predstavljajo vsakoletne poletne open-air – prireditve, ki privabijo nad tisoč obiskovalcev. Žitrajčani se zavedajo pomena dvojezičnega kulturnega prostora in ga tudi koristijo z dobro poletno kulturno ponudbo iz Žitare vasi, Slovenije in Avstrije.

Na zadnjem občnem zboru, ki je bil v nedeljo, 25. marca, v kulturnem domu v Žitari vasi, je vladalo zadovoljstvo nad storjenim delom. Tarnanja in pesmizma ni bilo opaziti. Kulturni dom postaja kraj intenzivnega srečavanja, zato društveni želijo intenzivnejše sodelovati tudi z občino, s katero so se odnosi le nekoliko izboljšali. V občinskem območju ni drugega podobnega prostora za kulturne prireditve. Tem bolj bi zato bilo potrebno, da kulturni dom postane odprt za vse. Treba pa je resnici na ljubo pripomniti, da bo treba opraviti še nekatera osnovna popravila v kulturnem domu, saj okna in streha niso več v dobrem stanju. Razumljiv

in potreben je apel predsednika društva Slavka Einspielerja, da naj pri tem pomagajo politične, gospodarske in kulturne ustanove koroških Slovencev. Temu mnenju se je pridružil Janko Malle, poslovodja SPZ, ki je dejal, da je treba Žitrajčanom zagotoviti osnovne materialne pogoje.

Statistični podatki tajnika Francija Lipuscha so potrdili bilanco: moški zbor je v dveh letih opravil 98 rednih vaj, nekaj izrednih in dva seminarja. Folklorna skupina z 98 vajami ne zaostaja. Sodelovali so na raznih prireditvah na Koroškem, na Gradiščanskem in v Sloveniji. Z dobro obiskanimi prireditvami in ob podpori zadruga, posojilnice in obeh osrednjih kulturnih organizacij pa je tudi blagajna zaključila pozitivno.

Društvo želi ubrano pot nadaljevati, morda bo sčasoma celo uspelo poživiti gledališko dejavnost. To je bila sicer še nekoliko bolj tiha, vendar nepreslišna želja za bodočnost. Eno pa je gotovo; 7. maja društvo vabi na vigredni koncert, kmalu pa bo izšla zgoščenka Kernjakovih pesmi, ki jih je moški zbor uspešno predstavil na več koncertih.

Slavko Einspieler, stari in novi predsednik SPD »Trta«: »V društvu vlada odprto vzdušje, ni narodnopolitičnih bitk in opredelitev, v ospredju stoji kultura«. V Žitari vasi so prepričani, da druge poti ni.

Na občnem zboru so poleg predsednika Einspielerja v ožji odbor še izvolili za podpredsednico Rosvito Stern, za tajnika Mirka Ogrisa ml. in za blagajnika Francija Lipuscha, namestnika tajnika in blagajnika pa sta Josef Kampusch in Peter Gregom.

j. m.

KOMEDIJA IN POL

»Vaja zbora« v Železni Kapli

Preteklo soboto je Slovensko prosvetno društvo »Zarja« skupno s Slovensko prosvetno zvezo vabilo v farno dvorano v Železni Kapli na komedijo Vinke Möderndorferja »Vaja zbora« v izvedbi Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja.

Človek bi pričakoval, da bo že samo dejstvo, da v majhno občino kot je Železna Kapla pride gostovat poklicno gledališče, garant za nabit polno dvorano. Pa na žalost ni bilo tako. Prostor je bilo še na pretek, ko so se Celjani lotili komedije, ki je karikirala pevske vaje in spletke okoli pevskega zbora.

V preprosti zgodbi, ki jo pripoveduje komedija, mlad, zagnan in »na frišno« diplomiran dirigent, poln idealizma in zagnanosti, sklene pogodbo v

upanju, da prevzame pevski zbor, o katerem na začetku niti ne ve, kako močan je. Kmalu pa se izkaže, da je podpisal pogodbo, ki ga obvezuje pravzaprav le v toliko, da bo skrbel za reputacijo občine in izpolnjeval želje župana, župnika in mecenar. Ves njegov idealističen načrt se prav kmalu izkaže za neuresničljivega, sam pa kaj hitro zaide v razne spletke članov zbora in merodajnih občinskih oseb. Tudi ljubezen se izkaže kot lažniva, na koncu pa, ko mladi dirigent še pred »velikim nastopom«, opeharjen za svoja iskrena čustva in razočaran nad neuspehom zapusti zbor, prevzame njegovo vlogo kar župan sam: »Jaz bom dirigiral, vi pa boste peli. Samo glejte me ne!«

Komedija živi od situacijske komike, dosledne izpeljave posameznih karakterjev in seveda od prepričljivosti vsakega posameznega člana ansambla. Kljub preprostosti in vsakdanjosti pa je med vrsticami kar precej družbene kritike na račun tako provincializma kot tudi nekritičnega idealizma, predvsem pa na račun raznih človeških slabosti, kot so obrekovanje, ljubosumje, častihlepnost itd.

Vsekakor je bil to večer, ko se človek sprosti in nasmeji, pa čeprav včasih tudi na svoj račun. To pa je najbrž »Vaja zbora«, ki se je končala z bučnim aplavzom gledalcev, tudi nameravala doseči.

Hvala ansamblu SLG Celje za ti dve posebni uri na kaplškem odru.

J. B.

K & K ŠENTJANŽ - RAZSTAVA O KMETIJSTVU IN PREHRANI

Človek je, kar je...

Delež kmečkega prebivalstva se je v preteklih sto letih od več kot devetdeset odstotkov skrčil na sedem odstotkov. Tudi način kmetovanja se je z uvedbo mehanizacije in umetnih škropil bistveno spremenil. Hitri tempo globalizacije gospodarstva, tehnizacija in kemizacija proizvodnje lahko dovede do razvoja, da v Evropi kmalu ne bo več svobodnih kmetovalcev v tradicionalnem smislu.

Potujoča razstava, katero so pripravili organizacije »Südwind-agentur Kärnten«, »Ernte für das Leben« in »Bündnis für eine Welt/ÖIE«, prikazuje zgodovino najpomembnejših živil (razne vrste žita, krompir, riž, koruza, ajda itd.) in bogastvo med nekdanjim načinom kmetovanja in

za naravo in človeka škodljivim posledicam modernega in industrijskega načina kmetovanja. Osupljiv je vsekakor podatek indijanskih narodov, ki pridelujejo s subsistenčnim kmetovanjem (na biološki osnovi) več živil kot pa vlekmetje z monokulturami.

Zanimiva je tudi sprememba kmečkega življenja: leta 1955 je živelo na Koroškem še približno 100.000 ljudi na kmetijah ali 22 odstotkov vsega prebivalstva. Danes znaša delež kmečkega prebivalstva samo še 25.000 oseb ali 4,5 odstotka.

Ena kila drgocenega kruha je stala leta 1953 tri šilinge in petdeset grošev, ržena moka pa dva šilinga in štirideset grošev. Leta 1995 je bilo treba odšteti za kilo kruha štiriindvajset šili-

gov, za rženo moko pa samo šiling in petdeset grošev.

V kapitalističnih državah danes kmetje producirajo žito predvsem za krmo živali. Delež v ZDA znaša sedemdeset odstotkov, v Evropi 57 odstotkov, na Kitajskem 20 odstotkov, v Črni Afriki in Indiji pa samo dva odstotka. Dnevna poraba kalorij znaša v industrijskih državah več kot 3.200 na osebo. Razstava prikazuje tudi živalim prijazno rejo in industrijski način živinoreje.

Razstavo zaokrožajo razne brošure o biološkem kmetovanju in s tem povezanimi vprašanji, ki jih obiskovalci lahko kupijo. Na voljo je tudi brezplačni infomaterial.

Razstava je na ogled do 20. aprila v k & k centru v Šentjanžu. Torek, četrtek, sobota od 18. do 20. ure, sredo in petek od 9. do 12. ure in po dogovoru. M. Š.

Naslov »Peepshow« in na plakatu obešene moške gate sta zagotovo koga zavedle v pričakovanje, da bo na radiškem odru videl spolzko komedijo z erotično-seksualno naslodo. Ne, Nuži Wieser, režiser starejše igralske skupine, je bil zagotovilo, da se to na Radišah (zaenkrat) še ne bo zgodilo.

Režiser je spet posegel po prvencu, tokrat po lani v Studiobühne v Beljaku prvič izvedenem komadu skoraj nepoznane švicarskega dramatika Markusa Kobelija v prevodu Tanje Viher. Peepshow v njegovem primeru je razprodaja identitete in kulture. Med njo in prodajo svojih teles za rdečimi lučkami v smislu spolne naslade pa je komajda kaka razlika.

V čem je zgodba predstave? Gorski kmet Holzer vse slabše živi, dohodka je vse manj, avtomatizacija v turizmu mu odžira že tako skromen kruhek, ena sama krava mu daje komaj mleka za dom. Na vrhu planine so zgradili turistični hotel in avtobusi vozijo mimo njegove domačije. Največkrat se ustavijo prav pred njegovo hišo, da gre do izletniki »scat«. Nekateri tudi radovedno pokukajo v hišo, da bi videli, kako tu še neokrnjeno živijo po starih neizprijenih običajih. Pa se sinu porodi ideja, da bi prav ta interes turistov po doživljanju nara-

PREMIERA NA RADIŠAH

»Pipšov« v socialni obleki

Posebej za turiste igrana kmečka idila

vnega in »v redu« življenja trži-li, oziroma z njim kaj zaslužili. Tu se komedija dramaturško prevesi v satiro, grotesko in celo v tragedijo. Vse svoje življenje podredijo prikazovanju kmečke gorske idile. Hčerka se uči jodlanja, deda, starega 90

let, prestavljalo iz invalidskega vozička na klop ob peči, mu natikajo lovski klobuk, v usta pa mu potiskajo čedro. Preoblečeno se v ljudske gvante, miza pa je stalno pripravljena za pogrinjek, ob katerem naj bi kuka-jočim turistom predstavljali

družinsko slogo in idilo. Ker ne vedo, kaj bi se ob tem pogovarjali, se naučijo nek dramski prizor, ki ga nekaj časa po nekajkrat na dan ponavljajo, potem pa ga kar posnamejo in igrajo v play backu. Zavesa na oknu je avtomatizirana, na prihod turi-

stov pa jih opozori zvočni in (rdeče)-svetlobni signal. Nekaj časa to gre, kmalu pa jih to razprodajanje identitete in kulture (duše) tako razžre, da se še bolj zagrebejo v svojo praznino medsebojnih odnosov.

Nuži Wieser je pravilno zasnoval sceno – kmečka izba s pečjo in klopjo ob njej – pozabil pa je na razpelo v kotu in morda tudi na kako starodobno (božjo) sliko. Očeta Holzerja je nekoliko preveč agresivno, sicer pa zavzeto odigral Martin Ogris, njegovo ženo pa dokaj umirjeno tokratnje radiško odkritje Mateja Walter. Pravšnja v vlogi polnokrvne hčerke je bila Tamara Woschitz, Boris Povše bi bil lahko malo bolj pokvarjen in vsiljiv, Ludvik Ogris pa je v vlogi Dedka odigral skoraj najbolj zgovorno vlogo, čeprav ni imel niti besedice teksta.

Tehnična služba je delovala usklajeno, luč bi bila lahko bolj dinamična, glasba je bila na mestu.

Sodelavec predstave je na gledališkem listu še kar precej. Predvsem so to mladi. Veliko mladih pa je bilo tudi v dvorani. To pa ni nezanemarljivo, to je rezultat premišljenega in dobrega dela radiškega SPD v zadnjem desetletju. Poleg predstave same je to najlepše sporočilo s sončnih Radiš.

J. R.

Ha, se čudite, da še obstaja? Da zaradi novih političnih razmer še nisem zapustil države? Da iz protesta nisem prenehal s pisanjem? Da mi je prav, če se ne počutim dobro, potem ko je večina ljudi – tudi nebralcev tega lista – sledila mojim oktobrskim volilnim priporočilom in glasovala za stranko, po kateri jim je bilo?

Nikakor. Meni za medialno odsotnost zadostuje še vedno enostavno lenoba.

Kam naj bi tudi šel? Kamorkoli v tujino bi se tudi podal – čim bi me prepoznali za Avstrijca, bi me ljudje postrani gledali. Nekateri bi me še ozmerjali, da sem rasist ali celo nacist, taksisti bi mi pred nosom zaloputnili vrata in v gostilnah bi mi nemara niti ne bili pripravljene natočiti piva. Preden mi bo v državah EU kdo vzklikal: »Österreicher raus!«, raje ostanem kar doma. Še v Slovenijo se ne upam pravit. Kaj veš – kakor je ta folk prilagodljiv in se ti kar kmalu obrne po vetru – nočem riskirati, da me bo kakšna kranjska frajla kje pošiljala: »Horuk curik iba den Ljubelj!« Me že nekatere tukajšnje dosti zajejavajo. Če bi v Slovenijo kot ustvarjalec sploh tako enostavno prišel, ko ta država s svojimi vizumskimi odredbami in potrebnimi vabili in kopijami prijave in morda še od notarja potrjenim krstnim listom prababice očitno hoče ostati ali kulturno-enoumsko čista in/ali prekositi vse dose-danje dosežke birokratizma.

Saj mi itak ni do tujcev. Kajti tujci so tudi samo ljudje.

In sploh – večina so, na milijarde jih je, še posebno iz avstrijske perspektive. Ljudi pa sploh ne maram posebno. Še manj kot pa tujce, čeprav so mi vsaj pri nas tujci dostikrat veliko bolj simpatični. Povem vam, v kolikor sem kdaj v življenju imel probleme, sem jih imel samo z ljudmi. Kajti ljudje so neumni, vsaj 95 % od njih, ne samo 27 %, verjemite mi. Zato sem raje kar manjšina. Tega sem navajen, na tem področju se spoznam. Dobro, sproti malo pojammram, vse malo bolje vem kot drugi, a sicer mi ne manjka nič in imam svoj mir. Saj to poznate, zakaj naj bi ravno jaz bil drugačen.

In sploh. Ali ne pravi stari pregovor, da je doma najlepše?

Zdaj pri nas ni samo lepo, temveč tudi zabavno. Že volilni boj lanske jeseni, v katerem se je pripravljala »hladni« desni puč virtualno-medialne vrste, je bil naj svoj način zabaven. Naš novi zvezni kancler je oznanjal, da bo, če bo samo tretji, šel v opozicijo. In deželni glavar se je v klimi rastoče eksistencialne nesigurnosti v žlahtno-proletarskem dressmenskem outfitu po šotorih kot kak avtoritarni klovn ponujal kot firer-osebnost nove vrste predvsem s parolami proti tujcem in drugače mislečim. Po volitvah je potem šlo v tem stilu naprej. Sedanji

kancler je res šel v opozicijo – proti svoji lastni prejšnji poziciji. Tujci skoraj vseh dežel so se združili – koga bi čudilo – in se zarotili proti novi vladi po milosti deželnega glavarja in »samo še« najenostavnejšega partijskega člana sveta. Seveda od glavnih akterjev te avstrijske burleske o tem, kaj se bo zgodilo, ni nobeden nič vedel. Mnogi turisti, umetniki, politiki in znanstveniki so se odločili, da se bodo odslej ravnali po neuradni glavni paroli volilnega boja »Ausländer raus« in v

Prof. dr. Anton Zmeda
Nasvet za rekreacijo

bodoče ostali zunaj naše lepe deželice. Nova vlada se je na zaprisego pri državnem predsedniku priplazila skozi kanalizacijski sistem. Za vladno izjavo v parlamentu je okrog njega bilo potrebnih na tisoče policajev. En minister – in to pripadnik stranke novih zagovornikov marljivih in poštenih malih ljudi – je bil zaradi teže odločitve med BMW-jem in Jaguarjem tako preobremenjen, da je moral po treh tednih spet odstopiti. Novega pravosodnega ministra pa je najprej mo-

rala perustrirati tajna policija. Vsak minister se veseli kot majhen otrok, če ga sprejme kak vzhodnoevropski ministrski kolega, tako da se mu ni treba kot Miloševiću družiti le s sovrstniki a la Žirinovski.

Skratka, izredno zabavno je postalo v zadnjem času pri nas doma. Zgleda, da bomo na televiziji imeli permanenten beljaški pust. Zakaj naj bi emigriral kam drugam, kjer je gotovo dosti bolj dolgčas? Verjetno je del sodržavljanov že vedel, zakaj je dal volilne glasove novim koalicijskim strankam, saj je prej res bilo znatno manj zabavno – zdaj nas bo pa triumfalistično režanje primitivnega šotorskega humora spremljalo celo leto.

No, obstajajo seveda alternative. Osebnost kot stari osemšestdesetletnik ali član internet-generacije – ne morem se čisto prav odločiti, kaj sem bolj – spet nekoliko več mudim v naši stari prestolnici, kjer so v starih časih živeli tudi Prešeren in Cankar in Trocki in Lenin in Tito. Še dobro, da sem si svojčas obdržal svoje staro malo stanovanje. Čeprav je tudi na Koroškem lepo, imaš človeka na Dunaju trenutno le več možnosti za rekreacijo. Medtem ko je na Koroškem kak večji pohod z maškerado v glavnem samo enkrat na leto, in to oktobra, ko je vse nekam bolj rjavo, se v glavnem mestu

vsak teden lahko sprehajam s tisočimi drugimi pisano oblečenimi »vandrovc« po prijetno razsvetljenih ulicah. Ljudje mahajo z oken, in prijazni policaji se tudi radi pridružijo – saj je kondicijski trening na prostem dosti bolj prijeten kot v po znoju smrdečih kasarniških telovadnicah in bolj koristen kot vežbanje streljanja po kakšnih policijskih kleteh. Srečavaš stare prijatelje, nekdanje kolege iz službe in bivše ljubice, malo poklepetaš, vmes s piščaljo zazvižgaš in zavpiješ kakšno parolo – kot v starih časih. Drugače je samo, da otroci vmes ali na koncu k didžejskim techno-zvokom plešejo, medtem ko smo mi svojčas imeli organizacijske in ideološke seje brez konca. Toda te stvari pač današnja mladina očitno nekako hitro opravi vmes s pomočjo hendija in interneta.

Ne da bi mislil, da me pogrešate. Samo za slučaj, da ste se kdaj vprašali, kaj je s tem profesorjem Zmedo, naj pač veste, kaj počnem. Če vam je dolgčas, pa kdaj pridite na obisk v prestolnico, na kak četrtkov večer s sprehajanjem po mestu. Gotovo vas bom po naporu kam povabil na kozarček. Če se vam da, in to morda ne bi bilo slabo, lahko sprehajanje uvedete tudi v Celovcu. Vem, da je malo težje, veliko ljudi se po delu odpelje na počežlje in gleda nov permanentni beljaški pust na televiziji. Toda pomlad prihaja, gibanje je zdravo, saj veste. Uživate življenje, ne čakajte do jeseni.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 30. 3.

19.00 ŠENTJANŽ, k & k – SPD Šentjanž
Predavanje: Kulturni menedžment pri kulturnih društvih.
Predava dr. G. Gröchenig

19.30 PLIBERK, Župnišče
Kinder stark machen – zu stark für Drogen (nem.)

PETEK, 31. 3.

18.00 ROŽEK, Galerija Šikoronja
Posredovanje umetnosti »Približevanja«. (Janja Zikulnig)
BOROVLE, farna dvorana – fara, Kat. prosv., Mohorjeva
19.30 Jurij Trunk – Koroški duhovnik med Koroško in Ameriko.
Predavatelj univ. prof. dr. Matjaž Klemenčič

20.00 DUNAJ, KSŠŠD
Likovna razstava del Hannesa Gröblacherja

20.00 GRADEC, KSŠŠG
Življenje ambasadorja; dr. Valentin Inzko predava o diplomatskem delovanju v Sarajevu.

20.00 HODIŠE, Sejna dvorana v gradu – SPD Zvezda

20.00 Sadovi večerne zarje.
Predstavitev pesniške zbirke.
Avtor Lovro Kaselj

20.00 ŠKOFIČE, Društvena soba nad posojilnico – SPD Edinost

20.00 Spoznavanje, diagnoza, terapija ter prevencija raka na črevesu.
Predava dr. Dušan Schlapper

SOBOTA, 1. 4.

14.00 ŠMIHEL, Farna dvo. – KPD Šmihel
Barvanje pirhov. Voditeljica Marina Bačar

19.00 ŽELEZNA KAPLA, Farna dvorana
Benefični koncert za popravilo farne cerkve. Sodelujoči zbori in skupine iz občine Bela – Železna Kapla

20.00 BILČOVŠ, Pri Miklavžu – SPD Bilka

20.00 Der Gewissenswurm. Nastopa gledališka skupina z Labotske doline

20.00 HODIŠE, Grajska štala – SPD Zvezda
Monodrama »Lep pozdrav Štefka«. Igra Dunja Wutte

20.00 ŠENTJAKOB V ROŽU, Farna dvorana – SPD Rož in SPZ

20.00 Komedija »Vaja zbora«. Gostuje: Slovensko ljudsko gledališče Celje

NEDELJA, 2. 4.

11.00 ŠMIHEL, Farna dvorana – KPD Šmihel
Lutke »Sedem nalog«

15.00 BOROVLE, Pri Cingelcu na Trati – SPD Borovlje, Univerza Celovec

15.00 Videofilmi: Od zrna do kruha, Narečje pod Vrtačo, Kam bomo šli po spomine. Filme predvaja: Dr. Herta Maurer-Lausegger

15.00 GLOBASNICA, Posojilnica-Bank – SKD Globasnica, SPD Edinost Šteben

15.00 Otvoritev kulturnega tedna. Vernisaža Rudija Benetika. Glasbeni okvir: Janez Gregorič (kitara)

18.00 ŠMOHOR, Mestna hiša – Dežela Koroška (Biro za narodno skupnost), Mesto Šmohor (Kulturni oddelek), KKZ, SPZ

18.00 Otvoritev 8. Kulturnega tedna koroških Slovencev. Glasbeni okvir: MePZ Danica, MGW Heimat Dellach

DEŽELA KOROŠKA (BIRO ZA NARODNO SKUPNOST) V SODELOVANJU
Z URADOM ZA KULTURO MESTA ŠMOHOR, SLOVENSKO PROSVETNO ZVEZO
IN KRŠČANSKO KULTURNO ZVEZO PRIREJA

Kulturni teden koroških Slovencev Šmohor/Hermagor 2000

Nedelja, 2. aprila 2000, ob 18. uri: svečana otvoritev osmega kulturnega tedna v mestni hiši; glasbeni okvir: MePZ »Danica« iz Šentprimoža; zatem v srednji dvorani odprte razstave del Franza Wiegeleja z Bistrice na Zilji

Torek, 11. aprila 2000, ob 10. uri: musical »Konferenca živali« (Erich Kästner), ob 19.30 v srednji dvorani mestne hiše: literarni večer, bereta Florijan Lipuš in Engelbert Obernosterer

Torek, 11. aprila 2000, ob 19.30: Literarno

branje, Florijan Lipuš in Engelbert Obernosterer v srednji dvorani mestne hiše

Sobota, 15. aprila 2000, ob 19. uri, v farni cerkvi: kantata psalmov »Žena in mati« (Alojz Rebula, Jože Ropitz)

Petek, 5. maja 2000, ob 19. uri, v Heimatmuseum Möderndorf/Modrinja vas: odprte razstave »Noša in oblačilna kultura pri Zilji«, Narodopisni inštitut Urban Jarnik in KKZ; o ledinskih imenih predava Franz Wiegele; glasbeni okvir družina Zwitter iz Zahomca

Rožanski izobraževalni teden

Četrtek, 30. 3., 19.00, Šentjanž, k & k; dr. Gerald Gröchenig: Kulturni menedžment pri kulturnih društvih

Petek, 31. 3., 20.00, Hodiše, sejna dvorana v gradu: predstavitev pesniške zbirke »Sadovi večerne zarje« (avtor Lovro Kaselj)

Petek, 31. 3., 20.00, Škofiče, društvena soba nad posojilnico; dr. Dušan Schlapper: Spoznavanje, diagnoza, terapija ter prevencija raka na črevesu

Petek, 31. 3., 18.00, Rožek, Galerija Šikoronja; Janja Zikulnig: Posredovanje umetnosti »Približevanja«

Sobota, 1. 4., 20.00, Hodiše, Grajska štala;

monodrama »Lep pozdrav, Štefka«; igra: Dunja Wutte

Sobota, 1. 4., 20.00, Šentjakob, farna dvorana; komedija »Vaja zbora«

Sobota, 1. 4., 20.00, Bilčovš, pri Miklavžu: gledališka predstava »Der Gewissenswurm« (v nemščini)

Nedelja, 2. 4., 15.00, Borovlje, Pri Cingelcu na Tati; dr. Herta Maurer-Lausegger: Videofilmi »Od zrna do kruha, narečje pod Vrtačo, kam bomo šli po spomine?«

Ponedeljek, 3. 4., 19.30, Sveče, Farni dom; dr. Rupert Jesenko: Terapevtske možnosti obrabljenih sklepov (se nadaljuje)

PRAZNUJEJO: Daniela Novak z Obirskega – rojstni dan;

Fridl Wautsche z Letine – 60. rojstni dan, Franc Flödl z Blata – 60. rojstni dan; Marko Trampusch z Doba – 70. rojstni dan; Mici Gallob v Šentpetru – 80. rojstni dan; Janko Male s Kota – rojstni dan; Mici Rössmann z Reke pri Šentjakobu – 90. rojstni dan; Pepca Haller z Baškega jezera – 60. rojstni dan; Mici Koban z Loga pri Škofičah – rojstni dan in god; Marija Peterschinek z Brega pri Žvabeku – dvojni praznik; Tomi Jug iz Železne Kaple – 60.

SLOVENSKI VESTNIK

čestita!

rojstni dan; Hilda Kanzian iz Rožeka – rojstni dan; člani društva upokojencev Šentjakob: Fini Juritsch, Gabriela Schüttelkopf, Urši Sereinig in

Gottfrieda Aichholzer; Peter in Ana Stoderegger iz Malenc pri Ledincih – osebni praznik; Zalka Sitter iz Šentjakoba – 45. rojstni dan; Mici Kruschitz na Klopcah pri Škofičah – 80. rojstni dan; Ana Polzer iz Šentprimoža – 60. rojstni dan; člani društva upokojencev Podjuna: Zofija Majtan, Milica Sturm, Marica Hobel, Rudolf Urban in Katarina Opertschan; Marija Ogris s Podna – 74. rojstni dan in god; Matilda Schwarz s Šajde – 70. rojstni dan; Anton Karner iz Doble vasi – rojstni dan; Dorica Stumpf z Radiš – rojstni dan; Ferdinand Woschitz iz Dolnje vasi pri Šmarjeti – 90. rojstni dan; člani društva upokojencev Pliberk: Ida Schliesser, Richard Potočnik, Marija Dumpelnik in Marija Šranc – rojstne dneve; Stanko Sadovnik iz Podroja pri Globasnici – rojstni dan; Marija Knez iz Lobnika – 72. rojstni dan; Ana Wieser iz Čahorč – rojstni dan; Berta Piskernik z Lobnika – rojstni dan; Franc Walter iz Lipice – rojstni dan; Franciska Brumnik z Obirskega – rojstni dan; Mojca Traunik iz Malčap – rojstni dan; Franc Verdel iz Borovelj – rojstni dan; Konrad Pasterk iz Železne Kaple – rojstni dan; Franci Kuežnik z Doba – rojstni dan;

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA
Sonja Wakounig (-34) Jože Rovšek (-30)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566
VSI
Tarviser Straße 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKO ODDAJE – teletekst 299

ČE 30. 3. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PE 31. 3. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 1. 4. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi ...

NE 2. 4. ■ 6.06 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena mavrica

PO 3. 4. ■ 18.10 Kratek stik

TO 4. 4. ■ 18.10 Otroški spored

SR 5. 4. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 2. 4. ■ 13.30 ORF 2 • Kulturni teden koroških Slovencev • Skupina dijakov slovenske gimnazije v Celovcu je prispevala za evropski projekt lutkovno igr »Sedem nalog«. • Kakovosten pridelek tudi dobro prodati je cilj projekta »Podjuna.olje – Janunta.öl« • »Kdo bo dekle tebe troštau?« – Ponujajo se Vogrški puabi ...

PO 3. 4. ■ 3.25 ORF 2 – Ponovitev 16.30 TV SLO1 – Ponovitev

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

PO-PE ■ 6.00 Dobro jutro, sonce 8.00 Viža 8.30 Živa 14.00 Viža 14.30 Korotanov zimzelen 15.00 Kratek stik 16.30 KoroDan (KORO-žurnal 17.15-17.30)

SO ■ 7.00 Domača budilka 8.30 Korotanov mozaik 14.00 Južni veter 16.00 Smrklija

NE ■ 6.30 Sedem pred sedmo 7.00 Domača budilka 8.00 Otroški vrtljak 8.30 Zajtrk s profilom 14.00 Iz zlate dvorane 15.00 Zborovska 15.30 Čestitamo in pozdravljamo 17.30 Šport in kratke vesti

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 31. 3. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Zrcalo kulture 18.00 Otroški kotichek in par ugank 18.15 Kalejdofon 18.45 Poročila 19.00 Glasba 20.00 Soundcheck 21.00 DJ-Line 24.00 Ta mera (pon.)

SO 1. 4. ■ 10.00 Bilanca stoletja – Tinjski pogovori: Avgustin Malle: o gospodarstvu koroških Slovencev 11.30 Context XXI: Antirassismus 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Svet je vaš 18.00 Sto decibelov 18.45 Poročila 19.00 V pogovoru: (pon.) Bernard Sadovnik 20.00 Yugo-Rock 23.00 Club Karate

NE 2. 4. ■ 10.00 Evropa v enem tednu (BBC) 10.30 Glasba 11.00 Literarna kavarna: Paul Auster – Newjorska trilogija 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.30 Special: Europa vom weittem 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Alpe-Adria: Pesem združuje 20.00 Sunday Loops (DJ Nova, Sonja Spitaler) 22.00 For those about to Rock 24.00 Zrcalo kulture (pon.)

PO 3. 4. ■ 10.00 Kalejdoskop: 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Alpe-Adria (pon.): Pesem združuje 18.00 Otroški kotichek + Blazno resno o seksu 18.45 Poročila 19.00 Sport 20.00 Take the Jazz Train 22.00 Svet je vas (pon.) 23.00 Šoja & Elster (pon.) Jew's harp 24.00 Bilanca stoletja – Tinjski pogovori: Avgustin Malle: o gospodarstvu koroških Slovencev

TO 4. 4. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 V pogovoru: Tonči Sivec & Rudi Bartalot 18.00 Otroški kotichek in par ugank 18.15 Kalejdofon 18.45 Poročila 19.00 Šoja und Elster: Jewish harp II 20.00 Noche latina 21.00 Planet music 22.00 Literarna kavarna (pon.) 23.00 Nachtfalter 1.00 Šport (pon.)

SR 5. 4. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.15 Voz latina 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Po Koroškem: Kulturni teden koroških Slovencev 18.00 Otroški kotichek 18.15 Kalejdofon 18.45 Poročila 19.00 Nikoli več ne bo kot je nekoč bilo 20.00 Ruff Radio 22.00 Mad Force 24.00 Special: Europa vom weittem

ČE 6. 4. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Ta mera 18.00 Otroški kotichek 18.15 Kalejdofon 18.45 Poročila 19.00 Yesterday & Today 20.00 Music for the Masses 23.00 Freak Show 1.00 Soundtrack tedna

LUTKOVNO GOSTOVANJE

Jeseničani navdušili mlade Šmihelčane

Preteklo nedeljo po maši so mladi Šmihelčani, njihovi starši, bice in dediji spet skoraj docela napolnili farno dvorano v Šmihelu. Če bi igrali domači lutkarji, bi bila seveda kot vedno nabito polna. Precej gledalcev je prišlo najbrž tudi zaradi v Šmihelu že poznane igralca in režiserja Rada Mužana. Ta jih res ni razočaral. Najprej jim je sam z dvema soigralkama zaigral pravljico ljudsko lutkovno igro Janko, Metka in Pavliha, v kateri je kar močno razgibal mlade gledalce, po njej pa je še sam zaigral svojo in Matije Milčinskega pantomimsko igro, lahko bi jo poimenovali Orkester. V njej pa je dosegel višek sodelovanja otrok, ki ga je občinstvo okronalo z močnim navdušenjem in aplavzom.

■ Rado Mužan z udeležbo iz dvorane

GLASBENO ZDRUŽENJE KOROŠKE

Z glasbo sosedov v pomlad

Koroško glasbeno združenje prireja to pomlad za vse ljubitelje klasične glasbe tri koncertne poslastice pod geslom »Glasba brez meja«.

Že prihodnji petek, 31. 3., bo v Celovcu gostoval Simfonični orkester RTV Slovenije pod vodstvom dirigenta Antona Nanuta. Simfoniki bodo zaigrali simfonijo št. 6 F-dur, op. 68 »Pastorale« in »Le sacre du printemps« Igorja Strawinskega. Drugi koncert, 12. aprila, bo oblikovala Philharmonia Dunaj z dirigen-

tom Olom Rudnerjem. Predvajali bodo skladbe Jacquesa Ibarta (Divertissement) Francisa Poulencja (koncert za dva klavirja in orkester v d-molu) in Mendelssohna Bartholdyja (simfonija št. 3 a-mol, op. 56 »Škotska«).

10. maja bo prvič gostoval gostoval Filharmonični orkester iz Vidma z mlado dirigentko Nado Matošević, ki je nova obetavna zvezda na dirigentskem nebu v Italiji.

Umetniški vodja združenja Sebastian Rasbornig je na novi-

narski konferenci poudaril pomen sodelovanja s sosedi in opozoril na finančne težave pri realiziranju glasbenih projektov, ki povezujejo ljudi na stičišču treh kultur. Zamisel o skupnem alpe-jadranskem prostoru in regije je v bodoče treba še bolj zasidrati v glavah in pospeševati sodelovanje tudi na glasbenem področju. Finance ne bi smele ovirati tega pomembnega prekomejnega sodelovanja. Pričetek koncertov je ob 19.30. M. Š.

LJUBLJANA

Retrospektivna razstava skupine Irwin

V ljubljanski Moderni galeriji si lahko do 16. aprila ogledate retrospektivo zadnjih petih projektov skupine Irwin – »največjega slovenskega izvoznega artikla« - z naslovom Irwin Live. Skupina petih slikarjev si je ime Irwin nadela po nedokončanem napisu s slike Marcela Duchampa, svojo prvo razstavo je imela leto dni pred vključitvijo v NSK – Neue Slowenische Kunst, ki še danes velja za najbolj kontroverzen tako družbeni kot umetniški pojav v vsestransko burnem dogajanju osemdesetih let v Sloveniji.

Neue Slowenische Kunst – ustanovljen leta 1984 v Ljubljani – je bil ob ustanovitvi umetniški, ideološki in kulturni projekt, organiziran kot država, kot organizem s hierarhičnimi strukturami in različnimi oddelki. Posamezne v njej vključene skupine so kasneje delovale bolj ali manj samostojno: Irwin, Laibach, Noordnung, Gledališče Scipion Nasice Sister, Kozmokinetično gledališče Rdeči pilot ter Oddelek za čisto in praktično filozofijo, Studio Novi kolektivizem in Retrovizija.

Skupino Irwin – slikarje Dušana Mandiča, Boruta Vogelnika, Andreja Savskega, Mirana Moharja in Romana Uranjeka –

zanimajo vse vrste podob, s katerimi je preplavljen sodobni svet. Ne izhajajo niti iz njihovih danih in s tem nespremenljivih pomenov niti iz njihove nevtralnosti, temveč iz tega, da so pomeni podob vedno vpeti v določen družbeni kontekst. V družbeni kontekst vpeta podoba lahko na eni strani utrjuje oblast določene skupine ali pa se ji upira. Ko so za kritiko vseh vrst totalitarizmov časa in prostora, iz katerega izhajajo, uporabljali ikonografijo – podobe fašizma in socializma, so bili v Sloveniji tarča mnogih napadov.

S svojimi deli posegajo na področje zgodovine umetnosti in najpomembnejšega vprašanja pravkar preminulega stoletja: politično angažirana ali avtonomna in s tem modernistična, politično neangažirana umetnost? Na svojih slikah so tako združevali podobe modernizma s podobami na različne načine angažiranih oblik, kar je bilo označeno kot »napetost med dvema poloma, ki prehajata drug v drugega«.

Na razstavi je predstavljenih pet projektov, ki so nastali v času med 1995 in 2000, in sicer Transnacionala, Irwin Live, Retroavantgarda, Rekapitulacija in Notranjost planeta.

Irena Destovnik

Globaški kulturni teden

OD 2. DO 16. APRILA 2000

Nedelja, 2. 4., ob 15. uri, v Posojilnici-Bank: Otvoritev kulturnega tedna, razstava del Rudija Benetika; glasbeni okvir mag. Janez Gregorič

Torek, 4. 4., ob 20. uri, v gasilskem domu v Štebnu: Predavanje: Radio und Fernsehen im elektronischen Zeitalter

Četrtek, 6. 4., ob 20. uri, pri Šoštarju v Globasnici: Predstavitve knjige »Oblačilna kultura v Podjunu«, predstavitev globaških oblačil s konca 19. stol.; glasbeni okvir družina Krainz

Sobota, 8. 4., ob 20. uri, v farni dvorani v Globasnici: komedija »Matiček se ženi«, gostuje skupina s Pragerskega

Torek, 11. 4., ob 20. uri, pri Šteklju v Globasnici: Predaval bo dr. Ivan Ramšak, zdravnik

Četrtek, 13. 4., ob 14. uri, v gostišču Juenna v Čepičah: kuharski tečaj, vodita Lena in Ana Gregorič

Petek, 14. 4., ob 20. uri, v gostišču Juenna v Čepičah: Predaval bo dr. Zdravko Inzko »Perspektiven des Alpen-Adria-Raumes für Kärnten

Sobota, 15. 4., ob 15. uri, pri Šoštarju: Otroški in mladinski popoldan

Pismo bralca

Dragi Lojzi Baumgartner, dolgoletni predsednik šentjakobske zadrage!

Po vsej verjetnosti so odgovorni novega združenja spregledali ali pozabili Tebi, spoštovani Lojzi, za okrogli (60.) rojstni dan čestitati in se Ti zahvaliti za dolgoletno vzgledno delo pri šentjakobski zadrugi. Nekaj vrstic zahvale sprejmi od svojega dolgoletnega prijatelja in starega predsednika Zadrugne zveze; mislim, da bo že več kot 20 let, odkar sva te s Florijem Koschatom prepričala, da si prevzel našo šentjakobsko zadrugo. Z velikim elanom si prijel za delo in se zavedal velike

odgovornosti. Kmalu potem si mi pomagal pri nakupu Oričeve posesti v Šentjakobu. Pri tej investiciji si bil tudi finančno v največjo pomoč in gonilna sila, da uresničimo dolgoletno željo po novi, večji in primerni zadrugi. Kar nekaj let za tem sva zopet kovala nove načrte za našnjo Zadrugo Market. Tudi pri tej investiciji si bil dnevno na razpolago in si s tem pripomogel, da se je delo terminsko zaključilo.

Predsednik si bil do združitev, ne vem pa, če je bila združitev prava pot. Dragi Lojzi, kličem Ti še na mnoga zdrava leta in Ti želim veliko sreče in veselja v družini.

Mihi Antonič, kom. sv., častni predsednik Zadrugne zveze

KRIŽANKA

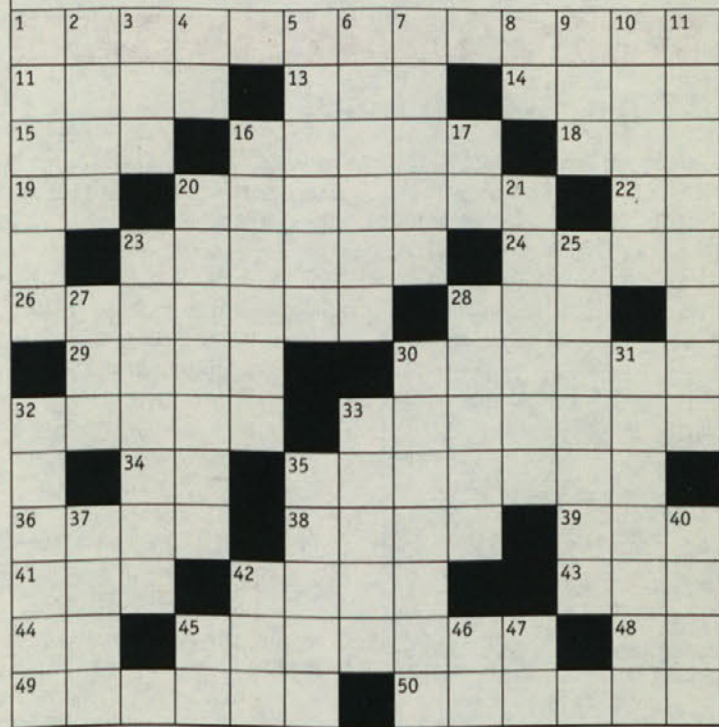
Sonja Wakounig

VODORAVNO: 1. jezero severovzhodno od Beljaka 12. ime slov. pesnika Zajca 13. angleško »doba, starost« 14. hlad 15. vzklík pri biko-borbi 16. slaščica, ki jo običajno dobimo za rojstni dan 18. eden od staršev 19. JK 20. prostor za umetno sončenje 22. KB 23. država na bližnjem vzhodu z gl. mestom Damask 24. naplačilo, ara 26. razsežna dolina 28. življenjska tekočina 29. nemški pisatelj (Thomas) 30.

upravni predel v Švici 32. slušni medij 33. gumica za brisanje 34. rimsko »99« 35. slovenski naturalistični pisatelj (Fran, V krvi) 36. šola stoikov 38. ime egiptovskega filmskega igralca Sharifa 39. perje pri repi 41. naelektrjen delec atoma 42. državna blagajna 43. kratica nemške krščansko-socialne stranke 44. JM 45. naprava za preslikavanje slik v računalnik 48. EB 49. razredčilo za lake 50. prebivalka največje celine **NAVPIČNO:** 1. mlad prašiček 2. izumitelj cepiva proti paralizi 4. je-

drska elektrarna 5. surovina za izdelovanje porcelana, vrsta glin 6. plot 7. prebavni organ z žolčem 8. ZM 9. drugo ime za Hercegovca 10. domača pernata žival, pomanjševalno 11. poškodba zaradi hudega mraza 16. mesto v severni Italiji 17. tripsti lenivec 20. energetska linija, npr. na magnetnem polju 21. koroški slovenski pesnik in jezikoslovec, ki je deloval v Možberku (Urban), 1784 – 1844) 23. velik objekt za športne igre 25. smučišče na Voglu 27. babica 28. personal v podjetju ali organizaciji 30. lokal, kjer se pije kavo 31. aplikacija za okras 32. velika država na vzhodu z glavnim mestom Mosko 33. daljše prozno delo 35. ime tenisača Ivaniševića 37. priimek slovenskega skladatelja (Matija) 40. instrument med pihali 42. italijanski pisatelj (Umberto) 45. okrajšava za »starejši« 46. EZ 47. avtomobilska oznaka za Rijeko Rešitev iz prejšnje številke:

Vodoravno: 1. ČLOVEK 6. KOLAPS 11. LEČA 12. AJA 14. UNRA 15. AVE 16. KNU-TA 18. GOT 19. NO 20. PETEREC 22. SI 23. ZARANA 24. EMIR 26. KRAVATA 28. PLANA 29. IDILA 30. KRÖTE 31. STAJA 32. PLAVICA 34. HA 35. KRIVEC 36. LO 38. NOVINEC 40. BE 41. IKS 42. KIBIC 43. KRN 44. SN 45. JEZIK 46. KRIK 47. TOLAR 48. TABLICA **Navpično:** 1. ČLANEK 2. LEVO 3. OČE 4. VA 5. KANTATA 6. KATRA 7. LU 8. ANG 9. PROSINEC 10. SATIRA 13. JUENA 16. KERALA 17. AE 20. PAVLIAN 21. CELOVEC 23. ZADAH 25. MATIC 27. RIT 28. PRAVEC 30. KLINIKA 31. SOLIST 32. PRIBIT 33. ALENKA 35. KVIZ 37. OKNO 39. OKER 40. BRIC 43. KRI 45. JA 46. KL

REGIONALNA LIGA

Z novima trenerjema do uspeha

Koroški derbi v regionalni ligi med SAK in Pliberkom je vedno eden izmed viškov sezone. Tekma preteklo nedeljo pa je bila še posebej zanimiva, saj je povsod bilo slišati o fenomenu »trenerski efekt« pri SAK, Pliberčani pa so po zmagah v zadnjih derbijih vseeno bili v vlogi jasnega favorita.

Že po šestih minutah je SAK povedel z 1 : 0 (Rasinger), kar je bilo za Pliberčane mrzla prha. Reakcija je bila vrsta prekrškov in nešportnosti skozi vso tekmo. SAK pa se ni pustil motiti, Roy je v 23. minuti povišal na 2 : 0. Le eno minuto navrh je s potekom igre preobremenjeni sodnik odločil enajstmetrovko za Pliberk, Miklau si te možnosti ni pustil vzeti. V drugem polčasu je bil SAK precej pod pritiskom – Eberhard in Rasinger sta izpadla zaradi poškodb – in tako so Pliberčani prišli do številnih možnosti. Lojze in Simon Sadjak ter vratar Erich Oraže pa so vodili konsekvantno režijo v obrambi, boginja Fortuna pa je SAK prišlo na pomoč, ko so napadci Pliberka v najkrajšem času trikrat zadeli prečko. Iz premišljeno priigranih protinapadov sta končno Muharemović (53.) in Ogris (85.) dobesedno »izstrelila« SAK iz kri-

PODLIGA-VZHOD

Moči samo za en polčas

Start Bilčovščanov v vigredno nogometno prvenstvo se je ponesrečil. V gosteh, v Celovcu pri Welzeneggu, so se 45 minut hlabro borili in bili kos domačinom. V drugem polčasu je dobro pripravljeno moštvo iz Welzenegga pritisk stopnjevalo in zaslužen premagalo enajsterico iz Bilčovsa s 3 : 0 (0 : 0). S porazom je Bilčovs zdrknil v nevarno zadnjo tretjino lestvice. M. Š.

Podliga-vzhod

1. Welzenegg	15	11	3	1	29:7	36
2. DSG Borovlje	15	8	5	2	34:16	29
3. Žrelec	15	8	3	4	33:15	27
4. Gurnitz	15	7	6	2	26:14	27
5. Šmarjeta	15	7	6	2	30:25	27
6. Liebenfels	15	7	4	4	29:16	25
7. Ruda	15	6	2	7	22:31	20
8. Pokrče	15	4	7	4	21:20	19
9. Vetrinj	15	5	4	6	19:21	19
10. ATUS Borovlje	15	4	6	5	16:19	18
11. ASV	14	5	3	6	13:19	18
12. Velikovec	15	2	7	6	24:28	13
13. Bilčovs	15	3	3	9	14:27	12
14. Šentpavel	15	2	4	9	16:35	10
15. Blatograd	15	0	3	12	12:45	3

1. RAZRED D

Favorit še v zimskem spanju

Dominator jesenskega dela prvenstva Klopinj je v derbiju proti Žitari vasi moral priznati premoč nasprotnika in se vdal kar z 1 : 4! S tem je boj na vrhu lestvice

ce spet postal zanimiv. Globašani so z ohromljeno postavbo – manjkalo je kar 5 standardnih igralcev – v prvi tekmi tega leta premagali Rikarjo vas z 1 : 0. V Železni Kapli pa so gledalci doživeli napet dvoboj s Šmihelom. Domačini so po individualnih napakah Šmihelčanov hitro povedli kar s 3 : 0, šele potem so se gostje zbudili in predvsem pod režijo obetavnega novince v ekipi Gregorja tako rekoč v zadnji sekundi izenačili na 3 : 3. T. G.

1. razred D

1. Klopinj	16	10	4	2	40:20	34
2. Grebinj	16	9	4	3	28:13	31
3. Žitara vas	16	8	4	4	37:19	28
4. Metlova	16	8	3	5	33:20	27
5. Žel. Kapla	16	6	9	1	21:13	27
6. Globasnica	16	7	3	6	24:16	24
7. Šmihel	16	7	2	7	30:37	23
8. Šteben/L.	16	6	2	8	17:27	20
9. Šentlenart	16	5	4	7	11:17	19
10. Rikarja v.	16	6	1	9	21:28	19
11. Eitweg	16	3	8	5	15:24	17
12. Vovbre	16	3	6	7	22:33	15
13. Šmarjeta	16	2	5	9	14:30	11
14. Labot	16	2	5	9	12:28	11

2. RAZRED C/D/E

Začetek tudi v 2. razredu

Konec tedna se prične finalni del sezone tudi za druge razrede. V 2. razredu C bodo Sele nastopile v Dholci, SAK II gosti ekipo iz Kraiga (2. razred D), v 2. razredu E pa sta na sporedu tekmi Dobrla vas – Frantschach oz. Preitenegg – Žvabek.

Bilčovščanom (v svetlih majicah) je v drugi polovici pošla moč

Foto: Štukelj

ze in zagotovila pomembno zmago s 4 : 2.

V nedeljo pa naj bi se trenerski efekt pod dvojico Velik/Kreutz nadaljeval – v Trnji vasi bo (ob 16.00) gostovala enajsterica iz Gratkorna!

T. G.

Regionalna liga

1. Bleiberg	16	12	2	2	36:9	38
2. Spittal	15	10	2	3	22:12	32
3. Pasching	15	7	7	1	23:12	28
4. Donau Linz	16	7	4	5	29:19	25
5. WAC	16	5	7	4	25:23	22
6. Gratkorn	16	5	5	6	23:25	20
7. Šentvid	16	5	4	7	22:24	19
8. Hartberg	16	4	6	6	15:24	18
9. Voitsberg	15	4	4	7	16:18	16
10. Wels	15	4	4	7	16:25	16
11. Pliberk	15	3	7	5	16:25	16
12. SAK	16	4	4	8	22:32	16
13. Zeltweg	15	3	5	7	14:20	14
14. SVR Lienz	16	2	7	7	14:25	13

NOGOMET

Dr. Tomi Partl novi predsednik KfV

Dr. Tomi Partl je novi predsednik Koroške nogometne zveze (KfV)! V slovensko in nemško govoreči javnosti nadvse cenjen športni funkcionar, mdr. je predsednik dvojezičnega ŠD Šentjanž v Rožu, je na generalni skupščini zveze nasledil dosedanjega predsednika Herberta Ragautza, ki je 35 let predsedoval najvišjem gremiju koroškega nogometa. Partl, po poklicu sodnik na boroveljskem okrajnem sodišču, je bil doslej podpredsednik KfV,

nadalje pa je bil tudi delegat FIFE.

Generalne skupščine v kongresni dvorani v Porečah ob Vrbskem jezeru sta se udeležila tudi predsednik Avstrijske nogometne zveze (ÖFB) Bepo Mauhart in deželni športni referent in hkrati namestnik deželnega glavarja Mathias Reichhold. Namestniki predsednika Partla so Alfred Kollmann, Werner Lippitz in Wilfried Schrott, Herbert Ragautz pa je bil imenovan za častnega predsednika. I. L.

ŠENTJANŽ V ROŽU

Več sredstev športu!

Tradicionalni letni programski sestanek Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez z zamejskimi krovnimi organizacijami (Slovenska športna zveza v Avstriji, Združenje slovenskih športnih društev v Italiji, Zveza Slovencev na Madžarskem) o slovenskem športu v zamejstvu v kulturno-informacijskem centru v Šentjanžu je potekal v znamenju pozitivnih premikov v zamejskem športu predvsem v Avstriji in Italiji.

Obenem pa so predstavniki zamejskih krovnih športnih organizacij opozorili na vrsto nujno potrebnih ukrepov (predvsem s strani vladnih in športnih ustanov, ki bi športnim strukturam slovenske manjšine v omenjenih državah zagotovile boljše okvirne pogoje za uspešno delovanje tudi v smislu ohranitve narodnostne identitete).

Predsednik Slovenske športne zveze Marijan Velik je poudaril uveljavitev SŠZ v športni in civilni družbi na Koroškem in preko meja ob njeni 50-letnici leta 1999. Tudi sodelovanje z matico (OKS-ZŠZ, Urad za Slovence

pri MZZ, MSS) je označil za uspešno, prav tako z ZŠSDI in porabskimi Slovenci.

Glede financiranja slovenskih športnih struktur na Koroškem je opozoril na skupno resolucijo SŠZ in ZŠSDI iz leta 1996, po kateri naj bi dobil šport 10 odstotkov vseh sredstev, namenjenih manjšini, ki pa še vedno ni realizirana. S tem v zvezi je pozval Koordinacijski odbor koroških Slovencev, da pri razdelitvi finančnih sredstev za leto 2000 iz Slovenije in Avstrije upošteva skupno resolucijo SŠZ in ZŠSDI ter športu končno prizna mesto, ki mu pripada!

Na sestanku je bil sprejet tudi spored tradicionalnega »Srečanja mladih slovenskih športnikov iz obmejnih dežel« 23. in 24. junija 2000 v Tolminu. Program sta predstavila predstavnik občine Tolmin Anka Kavčič in Andrej Čemprič, zajel pa bo iste športne panoge kot v preteklih letih (nogomet, košarka, namizni tenis, odbojka, rokomet). Prav tako bo letos jeseni na sedežu OKS-ZŠZ v Ljubljani tiskovna konferenca o zamejskem športu. I. L.

ŠPORTNE VESTI

Šah – tretja zmaga šahistov SŠK Obir!

Šahisti Slovenskega športnega kluba »Obir« so v 3. krogu play off-tekmovanja za obstanek v 1. razredu slavili tretjo zmago. Tokrat so premagali moštvo Sveče/Bistrica s 5 : 3 in še naprej vodijo na lestvici. Zmagali so Dušan Joković, Hans-Christian Wolte, Harald Wolte in Johann Wolte, remizirala pa sta Josef Hanschou in Johannes Joschtl. Naslednji nasprotnik je Šentvid II.

Tudi v prvenstvu v 4. razredu C je SŠK »Obir« zmagal: druga ekipa (Metelko, Stossier, Topar, Pasterk) je proti druge-

mu moštvo celovškega Magistrata slavilo maksimalno zmago 4 : 0. Pred zadnjim krogom imajo Kapelčani še možnost, da osvojijo naslov prvaka.

V istem razredu je druga ekipa SŠZ nastopila v Frantschachu in izgubila z 0,5 : 3,5. Edini remi je dosegel Robert Hedenik. I. L.

Košarka – 2 poraza za KOŠ

Šolarji: WSG I – KOŠ 39 : 36 (26 : 19) / Wutti (15), Hudl (11), Brumnik (7), Rutar (2), Rozman (1)

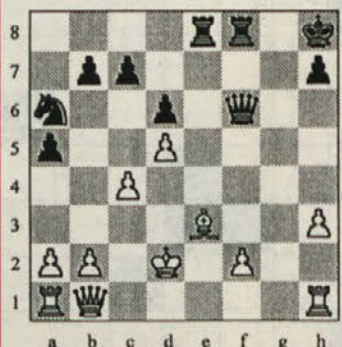
WSG II – KOŠ 30 : 24 (14 : 14) / Wutti (10), Hudl (8), Brumnik (4), Rutar (2)

ŠAHOVSKI OREH ŠT. 105

Silvo Kovač

Černin – Cebalo / Bled 1999

V okrilju črnapoljnega lovca se beli kralj počuti varnega sredi šahovnice, saj mu le redka črna figura mora do živoga. Toda črni, ki je na potezi, ne varčuje z materialom in krene v napad na belega kralja.

lja. Kako so potekale zadnje poteze partije, ki se je končala z zmago črnega?

Rešitev št. 104

Z učinkovito in efektivno žrtvijo dame 1.Dg6!! postavi vodja belih figur črnega kralja pred nerešljive probleme. Pred matno pretirno na polju f7 črni igra 1...Sd8; na 1...fg6 2.Se5:+ Lf6 3.Sg6: mat. Vendar tudi po 2.Se5: črnemu ni več pomoči. 2...Lf6 3.Df7:+! še ena lepota poteza in po 3...Sf7: 4.Sg6 mat! Zares lepa in neobičajna matna slika avtorja slovenskega mojstra Antona Praznika!